

зилися). Отримані дані дозволяють стверджувати, що проведена нами дослідна робота в експериментальній групі студентів-медиків істотно підвищила рівень їх творчих зацікавлень у предметі, а також сприяла набуттю студентами необхідних творчих навичок для подальшої роботи в інших ділянках медичної науки.

Використана література:

1. Кыверьялг А. А. Методы исследования в профессиональной педагогике / А. А. Кыверьялг. – Таллин: Валгус, 1980. – 334 с.
2. Ekiert-Oldroyd D. Twórcze rozwiązywanie problemów – model i jego zastosowanie w praktyce edukacyjnej / D. Ekiert-Oldroyd [W:] St. Popek (red.) Twórczość w teorii i praktyce. – Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2004. – S. 295-302.
3. Guilford J. P. Creativity : Yesterday, today, and tomorrow / J. P. Guilford // Journal of Creative Behavior. – 1967. – № 1. – P. 3–14.
4. Nęcka E. Trening twórczości / E. Nęcka. – Olsztyn : Polskie Towarzystwo Psychologiczne Pracownia Wydawnicza, 1992. – 178 s.

References:

1. Kyverialh, A. A. (1980) Metody yssledovanyia v professyonalnoi pedahohyke [Methods of research in professional pedagogy]. Tallyn: Valhus (in Russian).
2. Ekiert-Oldroyd D. (2004) Twórcze rozwiązywanie problemów – model i jego zastosowanie w praktyce edukacyjnej. [W:] Popek, St. (red.) Twórczość w teorii i praktyce. Lublin : Wydawnictwo UMCS: ss. 295-302
3. Guilford, J. P. (1967) Creativity: Yesterday, today, and tomorrow. The Journal of Creative Behavior, 1, 3–14. doi:10.1002/j.2162-6057.1967.tb00002.x
4. Nęcka E. (1992) Trening twórczości. Olsztyn : Polskie Towarzystwo Psychologiczne Pracownia Wydawnicza.

Кичула М. Я., Саварин Т. В. Обучение медицинской терминологии: креативный аспект

Целью исследования является создание и реализация педагогических условий обучения медицинской терминологии, которые способствуют формированию профессиональных навыков будущих врачей сквозь призму креативного аспекта. Во время эксперимента использовались следующие методы: теоретический анализ диагностики; метод наблюдения; метод статистического анализа. В эксперименте приняли участие студенты медицинских и стоматологических факультетов Тернопольского государственного медицинского университета имени И.Я. Горбачевского, (всего более 500 респондентов). Контрольные и экспериментальные группы были созданы в начале эксперимента. Традиционный подход к обучению студентов-медиков практиковался в контрольной группе; в экспериментальной группе было введено подход к модернизации учебного процесса в медицинском университете, который базируется на креативном аспекте. Результаты экспериментальных работ показали, что индивидуализация учебного процесса является важнейшим компонентом формирования и развития профессиональных качеств студентов-медиков.

Ключевые слова: креативный аспект, профессиональные качества, студенты-медики, творческая деятельность, развитие, профессиональная готовность, медицинская терминология, опытно-экспериментальная работа.

Kichula M. Ya., Savaryn T. V. Medical terminology training: creative aspect

The purpose of the study is to create and implement the pedagogical conditions for the training of medical terminology, which promote the formation of professional skills of future physicians through the lens of the creative aspect. The following methods were used during the experiment: theoretical analysis of diagnosis; observation; method of statistical analysis. The experiment was attended by students of medical and dental departments of I. Horbachevsky Ternopil State Medical University, totally more than 500 respondents. Control and experimental groups were created at the beginning of the experiment. The traditional approach to teaching medical students was practiced in the control group; the approach to modernizing the educational process at the medical university that is based on the creative aspect was introduced in the experimental group. The results of experimental work indicated the individualization of the educational process is the most important component of the formation and development of professional qualities of medical students.

Key words: creative aspect, professional qualities, medical students, creative activity, development, professional readiness, medical terminology, experimental and experimental work.

УДК 37(477)"19/20":78

Коваленко А. С.

ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ГІТАРИСТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ (КІНЕЦЬ ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТ.)

У статті висвітлено зміст підготовки гітаристів у закладах вищої освіти України. Проішовши складний шлях трансформації та змін із середини ХХ століття, вища гітарна освіта відіграла вагомую роль у розвитку майбутніх фахівців. Розглянуто часовий проміжок від кінця ХХ до початку ХХІ ст., як найбільш значущий період у розвитку вищої гітарної освіти. Виявлено, що перша програма для «спеціального класу шестиструнної гітари» була опублікована лише у 1987 р., де серед інших фахових предметів першочергове значення має дисципліна «Спеціальний клас». Зазна-

чено, що основна ціль предмета «Спеціальний клас» – підготовка висококваліфікованих гітаристів-солістів, ансамблів, оркестрантів, викладачів музичних училищ та дитячих музичних шкіл. Зроблено порівняльну характеристику підготовки гітаристів у педагогічних вишах та музичних академіях на основі аналізу навчальних планів. Зазначено, що підготовка гітаристів у педагогічних вишах зі спеціальності 025 Музичне мистецтво, спеціалізація інструментальне виконавство за кількістю годин не поступається аналогічній спеціалізації в музичних академіях.

Ключові слова: вища гітарна освіта, вітчизняна інструментальна гітарна освіта, заклади вищої освіти III, IV рівня акредитації, музична освіта.

Гітара наразі викладається в багатьох навчальних закладах. Адже це найпопулярніший музичний інструмент у світі загалом та Україні зокрема. Ще наприкінці XX ст. гітаристи, які виявили бажання здобувати вищу освіту мали великі труднощі: нестачу інструментів, репертуару, викладачів, навчальних закладів, у яких викладали гри на гітарі тощо. Тому часовий проміжок від кінця XX до початку XXI ст. є найбільш значущим у розвитку вищої гітарної освіти. Водночас продовжує формуватися її зміст, зазнає трансформаційних змін організація навчального процесу підготовки майбутніх гітаристів. Зазначене вказує на актуальність і практичну значущість порушеної проблеми. Вивченням проблем гітарної освіти займалися багато науковців, а саме: В. Доценко, В. Козлін, М. Михайленко, В. Сидоренко, О. Хорошавіна та ін. Однак зміст підготовки гітаристів у закладах вищої освіти України досліджено не було.

Метою пропонованої статті є аналіз організації та змісту підготовки гітаристів у закладах вищої освіти України (кінець XX – початок XXI ст.).

Починаючи з 1940 р., а саме в цей рік вступили перші студенти-гітаристи до Київської консерваторії, почала формуватися система вищої гітарної музичної освіти. Проте перша програма «Спеціальний клас шестиструнної гітари» для музичних вишів зі спеціальності № 2203 «Народні інструменти» була затверджена лише у 1987 р. (укладач – старший викладач Київської консерваторії імені П. І. Чайковського – М. Михайленко).

У пояснювальній записці до програми зазначається, що в комплексі дисциплін, які формують музиканта-виконавця в музичному виші, першочергове значення має спеціальний клас. Ми погоджуємося з думкою М. Михайленка та зазначимо, що цей предмет потребує великої кількості годин для самостійної роботи студентів. Згідно з програмою під керівництвом викладача на індивідуальні уроки відводиться 3 академічних години на тиждень, а для самостійної роботи студент витрачає від 3-х до 8-ми астрономічних годин на день (залежно від поставлених завдань). На думку М. Михайленка, викладач спеціального класу повинен послідовно виховувати студента на основі принципу єдності художнього та технічного розвитку, розвиваючи творчу ініціативу, навички самостійної роботи, привчати його бути вимогливим до себе та критично оцінювати якість свого виконання [1, с. 1].

Викладене дозволяє дійти висновку, що предмет «Спеціальний клас шестиструнної гітари», відповідно до програми 1987 р., ставив перед студентами надзвичайно складні завдання, що потребували професійної майстерності від викладачів, здібностей та значного обсягу часу для самостійної роботи від студентів.

Наукову цінність для нашого дослідження матиме зіставний аналіз підготовки майбутнього гітариста за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» (денна форма навчання) на основі навчальних планів музичних академій та педагогічних університетів. Для цього проаналізуємо навчальні плани підготовки бакалаврів та магістрів Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка та Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Підготовку майбутніх гітаристів за освітнім рівнем «бакалавр» Львівської національної музичної академії (далі – ЛНМА) імені М.В. Лисенка здійснюють за навчальним планом підготовки бакалавра з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» (0202 Мистецтво), спеціальність 025 «Музичне мистецтво», спеціалізація «Народні інструменти», затвердженим Вченою радою ЛНМА імені М.В. Лисенка від 08 квітня 2016 р. (протокол № 7). У навчальному плані зазначено кваліфікації випускника: викладач народних інструментів (назва інструмента), артист оркестру (ансамблю), диригент оркестру народних інструментів.

Прийом абітурієнтів на навчання здійснюється на основі повної середньої освіти, термін навчання складає 4 роки. Перевага при вступі до музичної академії, надається абітурієнтам, які мають музичну освіту (отримали в початкових спеціалізованих навчальних закладах та музичних коледжах (училищах)). Виняток становлять тільки абітурієнти-вокалісти та абітурієнти з неординарними музичними здібностями (або переможці численних конкурсів).

Розглянемо дисципліни, які, на нашу думку, найбільше впливають на розвиток професійних якостей майбутніх музикантів. Так, серед фахових дисциплін навчальним планом передбачено вивчення спеціальності (1 620 годин), оркестрового класу (1 050 години), ансамблю (240 годин), історії виконавського мистецтва (60 годин), методики викладання гри на інструменті (120 годин), диригування (60 годин), інструментознавство (60 годин), а також підготовка і захист бакалаврської роботи (90 годин). Із зазначеного очевидно, що найбільшу кількість годин відведено на вивчення дисциплін спеціальності та оркестрового класу. Проте детальний аналіз виявив, що з 1 620 годин, призначених на вивчення спеціальності, лише 240 є індивідуальними, а 1 380 – самостійна робота студента. Тоді як із 1 050 годин, призначених на вивчення оркестрового класу, на практичні відводиться 840 годин, а на самостійну роботу студента – 210.

Такий розподіл годин серед фахових дисциплін, на нашу думку, дещо зміщує акценти в підготовці майбутнього викладача гри на гітарі та виконавця гри на інструменті в напрямі підготовки оркестрового

музиканта. Для підготовки хормейстера чи музиканта, який планує свою подальшу діяльність у музичному колективі, такий розподіл годин є логічним, проте у разі підготовки гітаристів, які не можуть грати в оркестрі народних інструментів на обраному ним музичному інструменті, це не тільки трата часу, але й шкода для виконавського апарату (правильної роботи м'язів рук).

Наукову цінність має аналіз годин, призначених для вивчення дисциплін загально-професійної підготовки. Так, для вивчення історії світової музичної культури навчальним планом передбачено 480 годин, історії української музики – 240, поліфонії – 90, музичного фольклору – 60, організації та методики науково-дослідної роботи – 60, фортепіано – 120, сольфеджіо – 180, гармонії – 90, аналізу музичних творів – 90. З аналізу кількості годин, відведених на вивчення перелічених вище дисциплін, помітний нахил у навчальному плані до підготовки музиканта-теоретика (розуміти), а не практика (вміти). Такий підхід до підготовки гітаристів, на наш погляд, немає логіки. Адже музичне виконавство, це, насамперед, практичний вид мистецтва зі спортивною складовою.

Блок для підтримання загальної фізичної форми також містить новаторський вибір. Окрім уже звичного фізичного виховання, альтернативою є танець. Таке фізичне навантаження, на нашу думку, є дуже корисним саме для музикантів. Окрім задіяної великої кількості м'язів, ця форма роботи передбачає творче мислення в процесі фізичного навантаження, що позитивно відображається на підвищенні професійного рівня у грі на музичному інструменті. Хореографічне та музичне мистецтво історично завжди знаходилося поруч, гармонійно поєднувало одне одного. Вивчення специфіки мови суміжного виду мистецтва буде доповнювати та збагачувати виконавську майстерність музикантів.

На особливу увагу заслуговують дисципліни для отримання кваліфікації «диригент». Ця кваліфікація дає значні можливості як для музиканта-викладача (можливість викладати більше предметів), так і для музиканта-виконавця (можливість створити та очолити музичний колектив). На вивчення предмету диригування передбачено 1 080 годин (серед них 900 – самостійна робота студента), диригування оркестром – 60 годин (45 годин – самостійна робота), інструментування 360 годин (330 годин – самостійна робота). Проте аналіз кількості годин, відведених для навчання з викладачем та для самостійної роботи, очевидно підкреслює вивчення лише основ диригування без достатньої кількості практики.

Для аналізу підготовки гітаристів, які здобувають освітній ступінь «магістр» розглянемо навчальний план підготовки магістра з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» спеціалізація «Народні інструменти» Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка затверджений Вченою радою ЛНМА імені М.В. Лисенка від 08 квітня 2016 р. (протокол № 7). Відповідно до навчального плану підготовки магістра, випускники отримують такі кваліфікації: магістр музичного мистецтва, концертний виконавець, викладач народних інструментів (назва інструмента), артист оркестру (ансамблю), диригент оркестру народних інструментів. Термін навчання – 1,5 роки на основі ступенів «бакалавр» та/або «спеціаліст».

Серед дисциплін циклу фундаментальної та загально-професійної підготовки нормативною частиною передбачено вивчення філософії музики (60 годин), філософії творчості (60 годин), педагогіки вищої школи (60 годин), інструментально-виконавської практики XVII – XVIII (60 годин), спеціальний інструмент (360 годин), оркестровий клас (360 годин), методика викладання спеціальних дисциплін (30 годин), робота над магістерським дослідженням (600 годин).

Розглянемо дисципліни, для вивчення яких зазначена найбільша кількість годин. Так, для дисципліни «Робота над магістерським дослідженням» на індивідуальні заняття відводиться 45 годин, а на самостійну роботу – 555. Науковий керівник консультує магістранта стосовно того, як провадити наукове дослідження. Така робота мало-знайома студентам-гітаристам, адже направленість діяльності в музикантів-виконавців більш практична. Перше знайомство з науковою діяльністю у студентів-гітаристів відбувається під час написання бакалаврської роботи, виняток становлять студенти теоретичного спрямування навчання (культурологи, музикознавці).

Для вивчення дисципліни «спеціальний інструмент» відведено 60 годин індивідуальних занять та 300 годин для самостійної роботи. Наприклад, дисципліна «оркестровий клас» вивчається 210 годин на практичних заняттях та 150 годин самостійно. Знову спостерігаємо нахил до розвитку навиків колективного музикування, виховання артиста оркестру та нівелювання розвитку індивідуальності, виконавської волі, сольо-виконавських навиків. Такий підхід до навчального процесу поєднувався з ідеологією СРСР, де культивувалося колективне музикування шляхом штучної популяризації таких музичних колективів, як хор та оркестр народних інструментів (ці музичні колективи створювалися скрізь: у навчальних закладах, на заводах та фабриках; держава безкоштовно постачала їм комплекти музичних інструментів, які коштували дешевше інших музичних інструментів).

Підсумовуючи вищесказане, зазначимо, що попри незначні факти зміщення акцентів у навчальному процесі музичних академій, маємо гарний освітній спадок після розпаду СРСР, адже музична освіта Радянського Союзу вважалася найкращою в світі, а розгалуженість навчальних закладів мистецької галузі – зразковою.

Для відображення різниці підготовки майбутніх гітаристів освітнього рівня «бакалавр» у педагогічному закладі вищої освіти, скористаємося навчальним планом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» та спеціалізацією «Інструментальне виконавство», затвердженим Вченою радою університету від 25 серпня 2017 р. (протокол № 11). Зарахування здійснюється на базі повної середньої освіти. Термін

навчання складає 3 роки 10 місяців. Після завершення навчання випускники отримують такі кваліфікації: викладач професійного навчально-виховного закладу, викладач-інструменталіст (назва інструмента), артист (оркестру, ансамблю).

Проаналізуємо кількість годин із предметів, які, на нашу думку, найбільше впливають на формування майбутнього гітариста. На вивчення фаху навчальним планом передбачено 840 годин (із них 400 практичних, 440 самостійних), ансамблю – 210 (із них 48 практичних, 162 самостійні), диригування – 360 годин (з них 163 практичні, 207 самостійних), оркестрового класу – 1080 годин (із них 528 практичних, 552 самостійні).

Зі сказаного вище, можна констатувати, що в педагогічному закладі вищої освіти навчальним планом підготовки майбутніх гітаристів освітнього рівня «бакалавр» передбачено меншу кількість годин для вивчення фаху (спеціальності), ніж у музичній академії (840 проти 1620), проте на практичні години їх виділено навіть більше (400 годин із 840 проти 240 годин із 1620). Трішки менше виділено годин на вивчення предмета «Ансамбль» (210 проти 240), проте дисципліни диригування та оркестровий клас мають більше годин (360 проти 60 та 1080 проти 1050 відповідно).

Для відображення різниці підготовки гітаристів освітнього ступеня «магістр» у педагогічному закладі вищої освіти, проаналізуємо навчальний план Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» та спеціалізацією «Інструментальне виконавство», затверджений Вченою радою університету від 25 серпня 2017 р. (протокол № 11). До магістратури зараховують на базі освітнього рівня бакалавр, термін навчання – 1 рік 5 місяців. Випускники отримують такі кваліфікації: викладач-інструменталіст, артист (оркестру, ансамблю), диригент, керівник (оркестру, ансамблю), артист-соліст-інструменталіст (назва інструмента).

Проаналізуємо кількість годин із тих предметів, які, на нашу думку, найбільше впливають на формування професійних навичок майбутнього гітариста. На вивчення фаху навчальним планом передбачено 270 годин (із них 100 практичних, 170 самостійних), диригування – 180 годин (із них 66 практичних, 114 самостійних), оркестрового класу – 300 годин (із них 100 практичних, 200 самостійних).

Зі сказаного вище, можна констатувати, що в педагогічному закладі вищої освіти навчальним планом підготовки майбутніх гітаристів освітнього ступеня «магістр» передбачено меншу кількість годин для вивчення фаху (спеціальності), ніж у музичній академії (270 проти 360), але детальний аналіз виявив, що на практичні години виділено навіть більше годин (100 годин із 270 проти 60 годин із 360). Менше виділено годин на вивчення предметів диригування (180 проти 300) та оркестрового класу (300 проти 360), проте на практичні години предмета «диригування» виділено більше годин (66 проти 30), а на практичні години предмету «оркестровий клас» – менше (100 проти 210 відповідно). Ці факти доводять, що хоча навчання майбутніх гітаристів у педагогічному закладі вищої освіти не є профільним, але за кількістю годин не поступається навчальним планам музичних академій.

Отже, на основі аналізу навчальних планів визначено позитивні та негативні аспекти змісту підготовки майбутніх гітаристів у закладах вищої освіти України. Так, у навчальному плані музичної академії виявлено новаторський підхід до фізичного навантаження музикантів та запроваджено дисципліну «Танець». Серед негативних аспектів навчального процесу зазначимо велику кількість годин, присвячених дисципліні «Оркестровий клас», де гітаристи не можуть грати на обраному ними інструменті. У педагогічному університеті відведено більше годин на практичні заняття з дисциплін «Фах» та «Диригування». Це позитивно відображається на формуванні професійних навичок майбутніх гітаристів.

Проведене дослідження не претендує на всебічне розв'язання проблеми й не вичерпує всіх аспектів окресленої теми, а закладає основу для подальшого дослідження системи музичної освіти гітаристів.

Використана література:

1. Михайленко М. П. Програма «Спеціальний клас шестиструнної гітари»: [для музичних вишів зі спеціальності № 2203 «народні інструменти»] / М. П. Михайленко. – Москва, 1987. – С. 28.
2. Навчальний план зі спеціальності 025 Музичне мистецтво, освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр ЛНМА імені М. В. Лисенка за 2016 р., [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://conservatory.lviv.ua/wp-content/uploads/2015/09/narodni_2017.pdf – Заголовок з екрана. – Дата звернення: 16.03.2018 р.
3. Навчальний план зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітній ступінь «магістр» ЛНМА імені М. В. Лисенка за 2016 р., [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://conservatory.lviv.ua/for-students/navchalni-plany/>
4. Навчальний план зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр» УДПУ імені Павла Тичини за 2017 р., 2017 р. – Архів УДПУ. – 2 арк.
5. Навчальний план зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітній ступінь «магістр» УДПУ імені Павла Тичини за 2017 р., 2017 р. – Архів УДПУ. – 2 арк.

References:

1. Mykhaylenko M. P. Prohrama «Spetsial'nyy klas shestystrunnoyi hitary»: [dlya muzychnykh vyshiv zi spetsial'nosti № 2203 «narodni instrumenty»] / M. P. Mykhaylenko. – Moscow, 1987. – S. 28.
2. Navchal'nyy plan zi spetsial'nosti 025 Muzychne mystetstvo, osvith'o-kvalifikatsiynny riven' bakalavr LNMA imeni M. V. Lysenka za 2016 r., [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu : http://conservatory.lviv.ua/wp-content/uploads/2015/09/narodni_2017.pdf – Zaholovok z ekrana. – Data zvernennya: 16.03.2018 r.

3. Navchal'nyy plan zi spetsial'nosti 025 Muzychne mystetstvo, osvityniy stupin' mahistr LNMA imeni M. V. Lysenka za 2016 r., [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu : <http://conservatory.lviv.ua/for-students/navchalni-plany/> – Zaholovok z ekrana. – Data zvernennya: 17.03.2018 r.
4. Navchal'nyy plan zi spetsial'nosti 025 Muzychne mystetstvo, osvityno-kvalifikatsiynny riven' bakalavr UDPU imeni Pavla Tychyny za 2017 r., 2017 r. – Arkhiv UDPU. – 2 ark.
5. Navchal'nyy plan zi spetsial'nosti 025 Muzychne mystetstvo, osvityniy stupin' mahistr UDPU imeni Pavla Tychyny za 2017 r., 2017 r. – Arkhiv UDPU. – 2 ark.

Коваленко А. С. Организация и содержание подготовки гитаристов в учреждениях высшего образования Украины (конец XX – начало XXI ст.)

В статье освещается организация и содержание подготовки гитаристов в учреждениях высшего образования Украины. Пройдя сложный путь трансформации и изменений с середины XX века, высшее образование играло важную роль в развитии будущих специалистов. Рассмотренный временной промежуток от конца XX до начала XXI в., как наиболее значимый период в развитии высшего гитарного образования. Выявлено, что первая программа «Специальный класс шестиструнной гитары» была опубликована только в 1987 г., где среди других специальных предметов первостепенное значение отводится дисциплине «Специальный класс». Указано, что основная цель предмета «Специальный класс» – подготовка высококвалифицированных гитаристов солистов, ансамблистов, оркестрантов, преподавателей музыкальных училищ и детских музыкальных школ. Сделано сравнительную характеристику подготовки гитаристов в педагогических вузах и музыкальных академиях на основе анализа учебных планов. Отмечено, что подготовка гитаристов в педагогических вузах по специальности 025 Музыкальное искусство, специализация инструментальное исполнительство по количеству часов не уступает аналогичной специализации в музыкальных академиях.

Ключевые слова: высшее гитарное образование, отечественное инструментальное гитарное образование, высшие учебные заведения III-IV уровня аккредитации, образование.

Kovalenko A. S. The organization and content of training guitarists in institutions of higher education Ukraine (the end of the XX – beginning of the XXI century)

The article highlights the organization and content of training guitarists in institutions of higher education Ukraine. After going through a complex path of transformation and change from the middle of the twentieth century, higher education played an important role in the development of future specialists. The considered time period from the end of the 20th to the beginning of the 21st century, as the most significant period in the development of higher guitar education. It was revealed that the first program «special class of six-string guitar» was published only in 1987, where among other special subjects, the discipline «special class» is of primary importance. It is indicated that the main objective of the subject «special class» is the preparation of highly skilled guitarists of soloists, ensembles, orchestra students, teachers of music schools and children's music schools. A comparative analysis of the training of guitarists in pedagogical universities and music academies is made on the basis of the analysis of curricula. It is noted that the training of guitarists in pedagogical universities in the specialty 025 Musical art, the specialization of instrumental performance by the number of hours is not inferior to similar specialization in music academies.

Key words: higher guitar education, domestic instrumental guitar education, higher educational institutions of III – IV accreditation level, education.

UDC 378.147:044:811.111

Kovalenko O. O., Konoplianyk L. M.

DIFFERENTIATED APPROACH TO FOREIGN LANGUAGE LEARNING

The article is devoted to the problem of implementation of differentiated instruction of foreign languages at higher educational institutions. The authors substantiate the principles of differentiated instruction, as an educational technology, for training future specialists of technical speciality, forms and means of differentiated instruction, pay attention to some special features of applying differentiated instruction in technical universities; and characterize teaching methods and ways that can be used when learning a profession-oriented foreign language. The article points out the differences between the individualization and differentiation, lists the advantages of the differentiated approach of teaching students of higher educational institutions in the process of studying a foreign language.

The processes of globalization and European integration, the establishment of international business contacts between Ukrainian specialists and colleagues from different countries raises the need of highly skilled professionals who fluently communicate in a foreign language. Therefore, the competitiveness of a modern specialist is determined not only by his qualifications in the professional field, but also by the level of knowledge of a foreign language.

In this regard, the search for ways of increasing the efficiency of training in a technical university, where the availability of multi-level groups is the objective condition of the pedagogical process. Teachers of a foreign language at technical universities are constantly facing the problem of organizing academic work at a multilevel linguistic training of the first-year students. Differences in the language training of students lead to the need for differentiated instruction of a foreign language, which allows taking into account the individual characteristics of students, reveals their potential, develops autonomy and confidence in their abilities.

Key words: differentiated instruction, differentiated approach, differentiation, individual approach, educational technology, teaching methods, profession-oriented foreign language, person-oriented teaching.